

WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO	NORMA BRANŻOWA	BN-79
	Kleje kauczukowe Pronikol B	6033-05
		Zamiast BN-69/6033-05
		Grupa katalogowa X 94

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest klej kauczukowy o nazwie handlowej Pronikol B, stanowiący roztwór kauczuków syntetycznych w mieszaninie rozpuszczalników organicznych (toluenu i benzyny) z dodatkiem żywic syntetycznych i aktywnych wypełniaczy.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Pronikol B jest stosowany w budownictwie do przyklejania wykładzin podłogowych z poli(chloroku winylu) w postaci płytek i arkuszy bez warstwy izolacyjnej do podkładu cementowego, gipsu, estrichgipsu, z płyt pilśniowych oraz z prefabrykatów.

2. OZNACZENIE

PRONIKOL B BN-79/6033-05

3. WYMAGANIA

3.1. Wygląd zewnętrzny. Pronikol B powinien mieć postać jednorodnej, lepkiej cieczy barwy od beżowej do jasnobrązowej, bez obcych wtrąceń oraz nierozmieszanych składników kleju.

3.2. Własności fizykochemiczne podano w tabl. 1.

Tablica 1

Własności	Wymagania
a) Lepkość umowna, s	30 ÷ 60
b) Sucha pozostałość, %	33 ÷ 40
c) Wytrzymałość spoiny klejowej na oddzieranie, daN/cm (kG/cm), nie mniej niż	0,8 (0,8)
d) Odporność spoiny klejowej na działanie wody, określona metodą oznaczania wytrzymałości na oddzieranie, daN/cm (kG/cm), nie mniej niż	0,4 (0,4)
e) Odporność spoiny klejowej na działanie temperatury 40°C, określona metodą badania wytrzymałości na oddzieranie, daN/cm (kG/cm), nie mniej niż	0,3 (0,3)
f) Wpływ kleju na wygląd zewnętrzny wykładziny (plamienie)	brak zmiany barwy
g) Czas schnięcia otwartego, min, nie mniej niż	30 ¹⁾

1) Podany czas jest mierzony od momentu, kiedy warstwa kleju nałożona na powierzchnię materiału nie daje przy dotknięciu palcem ciągnących się nitki.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB
dnia 15 sierpnia 1979 r. jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1980 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 24/1979 poz. 108)

3.3. Trwałość. Klej Pronikol B przechowywany w warunkach podanych w rozdz. 4 zachowuje swoje własności w ciągu 8 miesięcy, licząc od daty produkcji.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Pronikol B należy pakować do szczelnych bębnow stalowych ocynkowanych wg BN-76/5046-03, pojemności 200 dm³ w ilości do 150 kg produktu.

Za zgodą odbiorców dopuszcza się inny rodzaj opakowania, jeżeli zabezpiecza produkt w tym samym stopniu co powyższe bębny i ma wymiary zgodne z systemem wymiarowym opakowań wg PN-78/O-79021.

Na każdym opakowaniu należy umieścić etykietę lub napis zawierający co najmniej:

- nazwę zakładu produkującego,
- oznaczenie wg rozdz. 2,
- datę produkcji i nr partii,
- okres gwarancji,
- masę netto i brutto,
- znak niebezpieczeństwa dla materiałów łatwo palnych wg PN-76/O-79252 p. 2.3.4.

Do każdego opakowania należy dołączyć instrukcję stosowania i przechowywania kleju Pronikol B opracowaną przez producenta.

4.2. Formowanie jednostek ładunkowych. W przypadku stosowania paletyzacji jednostki ładunkowe należy formować na paletach o wymiarach 800 × 1200 mm.

Ładunek na palecie powinien być zabezpieczony przed przesuwaniem się i deformacją.

4.3. Przechowywanie. Pronikol B należy przechowywać w temperaturze 5 ÷ 25°C zgodnie z przepisami dla materiałów łatwo palnych. W przypadku przechłodzenia kleju podczas transportu lub niewłaściwego przechowywania, należy przed użyciem doprowadzić go do temperatury 18 ÷ 25°C i dobrze wymieszać.

4.4. Transport. Pronikol B należy przewozić:
— koleją w obrocie krajowym — zgodnie z Przepisami o przewozie koleją materiałów i przedmiotów niebezpiecznych (PMN),

— samochodami na drogach publicznych — zgodnie z Rozporządzeniem Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1971 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych.

Bębny należy ustawić w jednej warstwie ściśle obok siebie na całej powierzchni środka przewozowego, a ewentualne luki wypełnić materiałem amortyzującym w taki sposób, aby ładunek two-

rzył zwartą całość zabezpieczoną przed uszkodzeniem i przesuwaniem.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania pełne polegają na sprawdzeniu zgodności ze wszystkimi wymaganiami podanymi w 3.2 i powinny być wykonywane przy każdej zmianie składu surowców i metod technologicznych mogących mieć wpływ na wyniki pełnego badania, jak również przy okresowej kontroli produkcji, która powinna być przeprowadzana co najmniej raz na kwartał.

5.1.2. Badania niepełne wykonuje się dla każdej partii kleju, sprawdzając zgodność z wymaganiami dotyczącymi:

- wyglądu zewnętrznego (3.1),
- lepkości umownej (3.2a),
- suchej pozostałości (3.2b),
- wytrzymałości spoiny klejowej na oddzielenie (3.2c),
- wpływu kleju na wygląd zewnętrzny wykładziny (3.2f),
- czasu schnięcia otwartego (3.2g).

5.2. Wielkość partii. Za partię kleju Pronikol B uważa się zawartość jednego mieszalnika w ilości do 14 t.

5.3. Pobieranie próbek wykonać wg PN-67/C-04500. Z każdej partii podlegającej odbiorowi wybrać w sposób losowy, w zależności od liczności partii, liczbę opakowań podaną w tabl. 2.

Tablica 2

Liczba opakowań w partii	Liczba opakowań wylosowanych do pobrania próbki
do 5	wszystkie
6 ÷ 15	6
16 ÷ 25	9
26 ÷ 63	12
64 ÷ 160	14

Klej znajdujący się w wybranych losowo opakowaniach przed pobraniem próbki należy dokładnie wymieszać.

Próbki pobrać pręcikiem szklanym, listwą drewnianą lub rurką szklaną o średnicy około 20 mm.

Pręt, listwę lub rurkę zanurzyć na głębokość $\frac{2}{3}$ opakowania i pobrać co najmniej 1 próbkę pierwotną objętości około 100 cm³ do słoików szklanych z doszlifowanym korkiem lub szczelnych puszek metalowych.

Z próbek pierwotnych przygotować średnią próbkę laboratoryjną o masie około 0,5 kg.

W zakładzie produkującym klej dopuszcza się pobieranie próbek bezpośrednio ze środka mieszalnika.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzanie wyglądu zewnętrznego należy wykonać gołym okiem.

5.4.2. Oznaczanie lepkości umownej wykonać wg PN-75/C-81508 metodą A, stosując kubek wypływowy typu Forda o średnicy dyszy wypływowej 10 mm i mierząc czas wypływu do wyraźnego przeswitu.

5.4.3. Oznaczanie suchej pozostałości wykonać wg BN-66/6033-02.

5.4.4. Oznaczanie wytrzymałości spoiny klejowej na oddzieranie

5.4.4.1. Próbkki do oznaczania

a) Próbkki z wykładziny arkuszowej grupy A1 wg PN-78/B-89004 o wymiarach $250 \pm 1 \times 50 \pm 1$ mm.

b) Kształtki betonowe o wymiarach: $150 \pm 1 \times 50 \pm 1 \times 15 \pm 1$ mm należy wykonać z zaprawy o składzie: cement, piasek i woda w stosunku 1:2:0,5 w proporcjach objętościowych, przy czym stosuje się cement portlandzki 350 wg PN-80/B-30000 i piasek o uziarnieniu do 1 mm wg PN-79/B-06711. Tak przygotowane kształtki należy sezonować zgodnie z BN-65/6301-02 p. 2.1.1.2.

c) Sposób sklejenia elementów do oznaczania: na oczyszczoną z pyłu i odtłuszczonej przez zmycie benzyną ekstrakcyjną powierzchnię kształtki betonowej oraz na stronę spodnią próbki z wykładziny podłogowej (również po uprzednim zmyciu jej benzyną) nanieść gładką nie ząbkowaną szpachelką na długości 100 mm warstwę kleju w ilości $3 \div 3,5$ g, łącznie na obie sklepane powierzchnie.

Po nałożeniu kleju należy odczekać 30 ± 2 min, aby odparował rozpuszczalnik, a następnie złączyć obie pokryte klejem powierzchnie w taki sposób, aby nie pokryte klejem końce materiałów sklepanych były zwrócone w tym samym kierunku.

Złączone elementy dokładnie docisnąć ręcznie na całej powierzchni, następnie przewalcować 10-krotnie wałkiem stalowym o masie $2 \pm 0,1$ kg. Obciążyć każdą próbkę obciążnikiem o masie 30 g na 1 cm^2 i pozostawić na 24 h w temperaturze $23 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $50 \pm 5\%$.

Po tym czasie próbki należy sezonować w tych samych warunkach, bez obciążenia, jeszcze 2 doby.

Do oznaczania należy przygotować co najmniej 3 próbki.

5.4.4.2. Wykonanie oznaczania. Próbkę przygotowaną wg 5.4.4.1 zamocować w zrywance o skali obciążenia tak dobranej, aby siła rozrywająca znajdowała się w granicach $10 \div 80\%$ zakresu skali.

W tym celu należy niezaklejoną część kształtki betonowej zamocować w nieruchomym uchwycie zrywarki, natomiast niezaklejoną część próbki wykładziny podłogowej odgiąć o 180° i zamocować w uchwycie ruchomym o prędkości posuwu wynoszącej 50 ± 2 mm/min.

W czasie pomiaru co 15 s dokonywać odczytu siły oddzierającej z dokładnością do 0,1 kG.

Z poszczególnych odczytów obliczyć średnią arytmetyczną dla każdej próbki, odrzucając pierwszy i ostatni odczyt.

Wytrzymałość spoiny klejowej na oddzieranie (X) obliczyć w daN/cm wg wzoru

$$X = \frac{P}{A} \cdot 0,98$$

w którym:

P — średnia siła oddzierająca, kG,

A — szerokość sklezionej próbki, cm.

Za wynik oznaczania należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej 3 oznaczeń.

5.4.5. Oznaczanie odporności spoiny klejowej na działanie wody. Próbkki przygotowane wg 5.4.4.1 zanurzyć na 3 h w wodzie o temperaturze $16 \div 20^\circ\text{C}$. W czasie zanurzenia próbki należy zwrócić wykładziną do góry, a słup wody nad nimi powinien wynosić 2 cm. Po tym czasie próbki wyjąć, wytrzeć do sucha ściereczką i oznaczać wytrzymałość spoiny klejowej na oddzieranie wg 5.4.4.2.

Za wynik oznaczania należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników, co najmniej 3 oznaczeń.

5.4.6. Oznaczanie odporności spoiny klejowej na działanie temperatury. Próbkki przygotowane wg 5.4.4.1 umieścić na 3 h w suszarce o temperaturze $40 \pm 2^\circ\text{C}$. Po tym czasie próbki wyjąć z suszarki i po ostudzeniu w temperaturze pokojowej przez $15 \div 20$ min oznaczać wytrzymałość spoiny klejowej na oddzieranie zgodnie z 5.4.4.2.

Za wynik oznaczania należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej 3 oznaczeń.

5.4.7. Oznaczanie wpływu kleju na wygląd zewnętrzny wykładziny. Na próbkę wykładziny arkuszowej grupy A1 wg PN-78/B-89004 o wymiarach $10 \pm 1 \times 6 \pm 1$ cm nanieść warstwę badanego kleju w ilości około 1 g na pasie o szerokości 4 cm i długości 6 cm przechodzącym przez środek próbki. Próbkę z klejem umieścić na 1 h w suszarce ogrzanej do temperatury $50 \pm 2^\circ\text{C}$.

Po upływie tego czasu próbkę wyjąć z suszarki, warstwę kleju zmyć dokładnie benzyną ekstrakcyjną i próbkę poddać działaniu światła dziennego przez 3 dni.

Po tym czasie próbka nie powinna wykazywać zmiany barwy widocznej gołym okiem przy normalnym oświetleniu.

5.4.8. Oznaczanie czasu schnięcia otwartego.

Na próbki przygotowane wg 5.4.4.1 nanieść warstwę kleju zgodnie z 5.4.4.1c). Po nałożeniu kleju należy w odstępach 5 min sprawdzać, czy klej po dotknięciu palcem, a następnie odciągnięciu go daje ciągnące się nitki. Po upływie 30 min od momentu, w którym stwierdzono, że nie ciągną się nitki, należy przykleić wykładzinę do kształtki betonowej wg 5.4.4.1b), dokładnie docisnąć ręcznie na całej powierzchni, odczekać 1 min i powoli odrywać ręcznie.

Na podstawie oględzin należy orientacyjnie określić stopień sklejenia obu powierzchni.

W miejscach nie wykazujących przyczepności

warstwa kleju ma nie zmienioną powierzchnię z lekkim połyskiem.

Klej odpowiada wymaganiom normy, jeżeli powierzchnia złączenia wynosi co najmniej 50% sklepanych powierzchni.

5.5. Ocena wyników badań. Partię kleju Pronikol B należy uznać za dobrą, jeżeli wyniki badań wg 3.1 i 3.2 są zgodne z wymaganiami normy.

W przeciwnym przypadku należy pobrać próbki z podwójnej liczby opakowań i powtórnie wykonać te badania, które dały wynik ujemny.

Jeżeli po powtórnych badaniach partia kleju Pronikol B nie odpowiada wymaganiom normy, należy ją забраковать.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakłady Tworzyw i Farb PRONIT, Pionki.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-69/6033-05

- a) zawężono granice lepkości i suchej masy,
- b) wprowadzono jednostki SI,
- c) zmieniono ocenę płamienia wykładziny przez klej,
- d) zmieniono sposób przygotowania kształtek betonowych.

3. Normy i dokumenty związane

- PN-79/B-06711 Kruszywa mineralne. Piaski do zapraw budowlanych
- PN-80/B-30000 Cement portlandzki
- PN-78/B-89004 Materiały podłogowe z poli(chlorku winylu). Wykładziny elastyczne bez warstwy izolacyjnej. Arkusze i płytki
- PN-87/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek
- PN-75/C-81508 Wyroby lakierowe. Oznaczanie czasu wypływu kubkami wypływowymi (lepkość umowna)
- PN-78/O-79021 Opakowania. System wymiarowy
- PN-76/O-79252 Transportowe jednostki opakowaniowe. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

BN-76/5046-03 Opakowania transportowe metalowe. Bębny ciężkie z obręczami nasadzonymi

BN-69/6033-02 Kleje kauczukowe. Oznaczanie suchej pozostałości i stabilności

BN-65/6301-02 Kleje dla budownictwa. Oznaczanie wytrzymałości spójny klejowej na ścinanie i oddzielenie

Przepisy o przewozie koleją materiałów i przedmiotów niebezpiecznych (PMN) obowiązujące od 15 września 1968 r. (Dz. TiZK nr 20, poz. 84).

Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 listopada 1971 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych (Dz. U. PRL z dnia 17 grudnia 1971 r.)

4. Symbol wg SWW — 1336-542.

5. Autor projektu normy — inż. Anna Hadrys Zakłady Tworzyw i Farb PRONIT.

6. Wydanie 2 — stan aktualny: sierpień 1980 — uaktualniono normy związane.